

Odgovori na pitanja za sa seminara "Normativni okvir poslovanja male trgovine"

1. Trebaju li obrtnici trgovci kojima je već ranije izdato rješenje o udovoljavanju minimalno tehničkim uvjetima poslovanja, sada po novim propisima ishoditi novo rješenje o udovoljavanju tim uvjetima?

Pretragom propisa nije pronađena zakonska odredba koja bi propisivala obvezu ponovnog ishođenja rješenja o minimalno tehničkim uvjetima ako je takvo rješenje već prethodno dobiveno. Ministarstvo gospodarstva (nadležno za trgovinu) u mišljenju Klasa: 311-01/08-01/0,3 Urbroj:526-12-01/I-2, od 15.siječnja.2008. (u prilogu) takav je stav potvrdilo. Obzirom da je novi Zakon o trgovini donesen nakon tog mišljenja, radi pravne sigurnosti, zatražit ćemo novo mišljenje.

2. Da li prodaja u kiosku zahtijeva minimalno tehničke uvjete?

Minimalno tehnički uvjeti za prodavaonice i druge vrste prodaje izvan prodavaonica propisani su u Pravilniku o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica (NN 66/09, 108/09 i 08/10) a odnose se na sve vrste prodavaonica, uključivo i kioske. Opći uvjeti propisani su člankom 7. a posebni uvjeti za kiosk u članku 29. Pravilnika. Pravilnik je stupio na snagu 16. lipnja 2009. godine, a rok za usklađenje sa propisanim uvjetima istekao je 16. prosinca 2009. godine.

3. Molim da mi pojasnite što znači "reklamiranje" duhanskih proizvoda u kiosku? Radi se naime o , po mišljenju trgovca, jednostvano o odlaganju tih proizvoda na način da su oni vidljivi kupcu!

Ovo je pitanje vezano uz Zakon o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda, koji u članku 9. određuje koji su oblici sponzoriranja i promidžbe zabranjeni. Navedeni članak glasi:

Članak 9.

„Zabranjeno je sponzoriranje događaja, aktivnosti ili pojedinaca s ciljem, učinkom ili mogućim učinkom izravne ili neizravne promidžbe duhanskog proizvoda ili uporabe duhana.

Zabranjena je izravna i neizravna promidžba duhanskih proizvoda. Pod neizravnom promidžbom smatra se i organiziranje događanja na kojima se ističu naziv, logotip ili druge vizualne karakteristike koje podsjećaju na pojedini duhanski proizvod.

Neizravna promidžba duhanskog proizvoda smatra se prikazivanje logotipa i drugih znakova za označavanje duhanskog proizvoda na predmetima koji u smislu ovoga Zakona nisu duhanski proizvodi. Pod neizravnom promidžbom smatra se i besplatna ponuda duhanskih proizvoda na javnom mjestu i u javnim prostorima.

Zabranjuje se svako isticanje naziva i logotipa duhanskog proizvoda kroz svjetleće reklame, plitice, stalke za prodaju, letke, kataloge i ostale promidžbene materijale na svim prodajnim mjestima gdje se prodaju duhanski proizvodi.

Zabranjeno je oglašavanje proizvoda koji se ne smatraju duhanskim proizvodima, a koji svojim oblikom, nazivom ili namjenom neposredno potiču potrošnju duhanskih proizvoda te svako drugo oglašavanje koje oblikom, nazivom ili namjenom potiče potrošnju duhanskih proizvoda.

Objavljivanje podataka o kakvoći i drugim svojstvima duhanskih proizvoda u stručnim knjigama, časopisima i drugim stručnim publikacijama namijenjenim obavješćivanju proizvođača ili prodavača tih proizvoda ne smatra se oglašavanjem u smislu ovoga Zakona.“

Citirani tekst ne ukazuje nijednom odredbom da bi vidljive kutije cigareta u trgovini bile zabranjeni oblik promidžbe, no kako bi se i po ovom pitanju izbjegla svaka moguća dvoumica, već smo zatražili mišljenje nadležnog Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

4. Pojasniti što znači isticanje cijena proizvoda po jedinici mjere, za koje kategorije proizvoda je to obavezno, kada nije obavezno?

Obvezu isticanja cijena po jedinici mjere za robu u trgovini propisuje Zakon o zaštiti potrošača, no sam Zakon nije detaljno regulirao to pitanje nego je to prepustio ministru gospodarstva da regulira posebnim pravilnikom. Pravilnik je u postupku izrade i ministar ga još nije donio niti je objavljen. Stoga još nema niti detaljnih pravila za koje proizvode i na koji način treba označavati cijenu za jedinicu proizvoda. Kako je to ipak zakonska odredba, potrebno je takvu cijenu isticati za onu robu za koju je to bilo obvezno i ranije.

5. Deklaracija proizvoda- što kada dobavljač ne želi otkriti ime proizvođača ?

Zakonom o zaštiti potrošača u čl. 17. određeno je:

Članak 17.

„(1) Obavijest o proizvodu, koja prati proizvod i dostupna je potrošaču, sadrži bitne podatke iz članka 111. stavka 4. ovoga Zakona koji su, ovisno o kontekstu i okolnostima slučaja, potrebni prosječnom potrošaču kako bi mogao donijeti odluku o kupnji.

(2) Ako poseban propis usklađen s pravilima Europske zajednice uređuje označavanje pojedinog proizvoda, obavijest o proizvodu za te proizvode sadrži podatke određene tim posebnim propisima.

(3) Obavijest o proizvodu sadrži i oznaku zemlju podrijetla.

(4) Podaci iz stavka 1. do 3. ovoga članka moraju biti jasni, vidljivi i čitljivi te napisani hrvatskim jezikom i latiničnim pismom ili znakovima i piktogramima lako razumljivim potrošaču, što ne isključuje mogućnost istodobne uporabe i drugih jezika.“

čl. 111. st. 4.

„(4) U slučaju poziva na kupnju, ako to već nije razvidno iz konteksta, bitnim će se smatrati informacije o:

– osnovnim obilježjima proizvoda u mjeri koja je prikladna proizvodu i komunikacijskom sredstvu koje se koristi,

– sjedištu i identitetu trgovca, kao što su njegova tvrtka, naziv ili ime te, ako je to potrebno, adresa i identitet osobe u čije ime nastupa,

– maloprodajnoj cijeni proizvoda, ili kad narav proizvoda ne omogućava da cijena bude izračunata unaprijed, o načinu na koji će cijena biti izračunata, kao i, gdje je potrebno, o dodatnim poštanskim troškovima te troškovima prijevoza i dostave, a kada ti troškovi ne mogu biti izračunati unaprijed, naznaku da se plaćaju i ti dodatni troškovi,

– uvjetima plaćanja, dostave, ostalim elementima ispunjenja ugovora, kao i o sustavu rješavanja pritužbi, ako ti elementi odstupaju od zahtjeva profesionalne pažnje,

– postojanju prava na raskid ili otkaz ugovora, ako je riječ o proizvodima ili pravnim poslovima glede kojih su predviđena i ta prava.“

Zaključujemo, za uvozne proizvode, obavijest o proizvodu mora sadržavati zemlju porijekla i sjedište i identitet trgovca koji proizvod stavlja na tržište tj. nudi kupcu.

6. Postoji li obaveza trgovca obrtnika da na vratima trgovine u nazivu obrta istakne i OIB ?

Način označavanja prodavaonice propisan je u članku 7. Pravilnika o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica:

„Minimalni tehnički uvjeti koje moraju ispuniti prodajni objekti su sljedeći:

1. vanjšina mora biti građevinski dovršena;

2. na vanjskoj strani mora biti na vidljivom mjestu natpis u kojem se navodi tvrtka, sjedište i naziv pravne ili fizičke osobe registrirane za obavljanje kupnje ili prodaje robe i/ili pružanje usluga u trgovini. Radno vrijeme treba istaknuti jasno, vidljivo i čitljivo na ulazu; ...“

Tvrtka obrta uređena je Zakonom o obrtu koji u članku 16. propisuje podatke koje tvrtka obrta mora sadržavati, a to su:

- naziv obrta,

- oznaka obrta,

- ime i prezime obrtnika,

- sjedište.

Pored propisanog obveznog sadržaja, tvrtka može sadržavati i posebne oznake npr. logotip ili zaštićeni žig, pa tako i OIB, no to nije propisani obvezni sastojak tvrtke obrta. U dijelu u kojem Zakon o obrtu vezano uz tvrtku nešto nije propisao (npr. jezik tvrtke) primjenjuju se odredbe Zakona o trgovačkim društvima i na tvrtku obrta, koji također ne predviđa OIB kao obvezni sastojak tvrtke.

7. Je li protivno zakonima istaknuti obavijest za kupce da se neki proizvodi ne mogu kupiti karticom (npr. cigarete, bonovi) ?

O ovom pitanju uputili smo upit Ministarstvu gospodarstva. Prema odredbama Zakona o zaštiti potrošača proizlazi da je o mogućnostima plaćanja, kao uvjetima poslovanja trgovca, potrebno u prostoru trgovine potrošačima vidljivo i čitljivo istaknuti obavijest.

8. Zbog čega je prijelaz sa poreza na dohodak na porez na dobit uvjetovan prometom preko 2.000.000, 00 kuna za sve djelatnosti obrta?

Ja se bavim prodajom mješovite robe. Prodaja se naime odnosi na bonove, cigarete, mlijeko, kruh, novine gdje je prosječna zarada max 3%, a doprinose moram plaćati na poduzetničku plaću koja je preko 8300, 00 kuna.

Isti zakon vrijedi za djelatnosti gdje je marža i 100% (građevinari i dr). Kiosci i male trgovine lako prijeđu 2 mil. prodajući cigarete, novine, bonove a na kraju posluju s gubitkom plaćajući velike doprinose (mirovinske, zdravstvene itd).

Kriteriji za obvezno oporezivanja po sustavu dobiti za obrtnike propisani su Zakonom o porezu na dobit. U nacrtu prijedloga Zakona bili su predloženi još znatno niži iznosi, te su nakon upornih nastojanja Hrvatske obrtničke komore ipak nešto povišeni. HOK i nadalje nastoji postići izmjene kojima bi se kriteriji još povišili. O razlozima zbog kojih su određeni na propisani način, kao i zbog kojih se ne razlikuju uvjeti za različite djelatnosti, uputili smo upit nadležnom Ministarstvu financija.

9. Kako se i preklapaju, što se tiče obveza trgovaca obrtnika , minimalni higijenski uvjeti i HACCP?

Odnos primjene HACCP sustava i obveze zadovoljenje higijenskih uvjeta je komplementarna, odnosno dopunjujuća u smislu određene slobode izbora djelovanja-HACCP i zakonske obveze – Higijenski minimum i sanitarne knjižice.

Preporuča se, da svi koji se bave hranom pročitaju Vodič dobre higijenske prakse, a zakonske obveze opisne su Pravilnikom o higijeni hrane (99/07) i Pravilnikom o minimalno tehnički i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica(NN.66 /09).

10. Radno vrijeme trgovine, rad na dane blagdana i dane prije blagdana?

Odlukom Ustavnog suda od 19. lipnja u Zakonu o trgovini ukinut je veći dio odredbi o zabrani rada nedjeljom i blagdanom, čime trgovac samostalno određuje radno vrijeme trgovine, u skladu sa zakonima. Zakon o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj, propisuje načelo da se u dane blagdana ne radi, no ovim Zakonom ne propisuju se nadzorne odredbe i kaznene mjere za one trgovce koji na blagdane rade. Trgovine su dužne jasno, vidljivo i čitljivo istaknuti radno vrijeme na ulazu u prodavaonicu i pridržavati se tog radnog vremena. Stoga i na blagdane trgovine mogu raditi ako su trgovci donijeli odluku o takvom radnom vremenu te takvo radno vrijeme istaknuli na ulazu u prodavaonicu. Jedine preostale i iznimke tiču se ograničenja rada na Badnjak i Staru godinu ako je nedjelja, te štandova i klupa izvan tržnica i kioska za cvijeće is vijeće na dan Svih svetih, kao što je vidljivo iz priložene tablice:

radno vrijeme oblik prodavaonice	RADNI DAN od ponedjeljka do subote	NEDJELJA	BLAGDAN
sve prodavaonice (za koje nije propisano posebno radno vrijeme)	00-24	00-24	00-24
		Badnjak i Stara godina 00-14	
štandovi i klupe izvan tržnica na malo i kiosci za prodaju cvijeća i svijeća	00-24	00-24	00-24
		Badnjak i Stara godina 00-14	Svi sveti 06-21